

Ansøgning om indstilling af landsbyfornyelsesprojekt (Region Midtjylland)

Projekttitle

Modelprojekt kulturmiljø i klynge af landsbyerne Glyngøre, Durup og Nautrup

Oplysninger om ansøger

Ansøgende LAG:

Den Lokale AktionsGruppe Skive (LAG Skive)

Østerbro 7, 7800 Skive

telefon, koordinator: 96144167

e-mail, koordinator: koordinator@lagskive.dk

web: www.lagskive.dk

Ansøgende kommune:

Skive Kommune

Afdl. for by- og landsbyudvikling

Skolevej 5, Breum, 7870 Roslev

Kontaktperson:

Henrik Willadsen, afdl. leder, afdeling for by- og landsbyudvikling

Skolevej 5, Breum, 7870 Roslev

telefon, dir.: 99156220

e-mail: hewi@skivekommune.dk

Resume af projektet

Der arbejdes med udvikling og gennemførelse af konkrete projekter inden for følgende del-områder:

- Havnekulturmiljøet omkring Glyngøre Havn
- Stationskulturmiljøet i Durup
- Landsbykulturmiljøet i Nautrup
- Landskabskulturmiljøet omkring Grynderup Sø

Formålet med projektet er, at gøre områderne mere attraktiv for såvel tilflyttere som turister samt skabe et nyt grundlag for erhvervsudviklingen i områderne.

Dette skal bl.a. gøres ved aktivt at arbejde med de forskellige kulturmiljøer, som en aktiv løftestang for udviklingen i området.

Projektet skal generelt ses i sammenhæng med flere andre projekter, som finder sted i området – bl.a. flere igangværende projekter på Glyngøre Havn, et større byfornyelsesprojekt i Durup, flere mindre projekter i Nautrup samt et større naturgenopretningsprojekt ved Grynderup Sø.

Projektperiode

Påbegyndelsesdato: 1. januar 2009

Afslutningsdato: 31. december 2010

Formål

Udgangspunktet for projektet er at understøtte Lag Skive og Skive Kommunes igangværende indsats for at skabe udvikling i et af kommunens udkantsområder – nemlig den nord-vestlige del af kommune.

Med dette udgangspunkt er formålet med projektet, at gøre området mere attraktivt for såvel tilflyttere som turister samt skabe et nyt grundlag for erhvervsudviklingen i området.

Mål

Dette skal gøres ved at arbejde med en række af områdets eksisterende kulturmiljøer – nemlig:

- Havnekulturmiljøet omkring Glyngøre Havn
- Stationskulturmiljøet i Durup
- Landsbykulturmiljøet i Nautrup
- Landskabskulturmiljøet omkring Grynderup Sø

Målet er foruden at højne kvaliteten af disse kulturmiljøer, at binde de forskellige miljøer bedre sammen i en form for klynge, således at de kan understøtte hinandens udvikling – og samlet være med til at løfte hele områdets udvikling.

Baggrund

Skive Kommune har 48.000 indbygger, hvoraf ca. 20.000 bor i Skive by. Skive kommune har således et meget stort opland, som primært består af mange mindre landsbyer – hovedparten med under 1000 indbyggere. Skive by er således entydigt købstaden i området.

Udkantområderne i den nye kommune er primært den nordlige del af Salling. Der er dog gode muligheder for at arbejde med udviklingen i dette område, da der er flere meget gode potentialer, som kan bruges som løfte-stang for hele området. De 2 væsentligste potentialer er henholdsvis Glyngøre by (Glyngøre Havn) i den vestlige del og Fur i den østlige del.

Nærværende projekt forholder sig til potentialerne i den vestlige del af Nordsalling og tager udgangspunkt i kulturmiljøet omkring Glyngøre Havn.

Lokalisering

Projektet i den nordvestlige del af Salling omfatter samlet 3 landsbyer med et samlet indbyggertal på ca. 3.000 indbyggere.

Glyngøre er den største landsby i Salling med ca. 1.700 indbyggere. Glyngøre er tillige den eneste landsby i Salling, som er beliggende ved vandet. Glyngøre er en af de få havnebyer i Limfjorden, hvor der fortsat landes fisk og skaldyr. Der er således stadig et unikt, autentisk havnemiljø i Glyngøre. Byen har de seneste 10-15 år været præget af store forandringer.

Durup er beliggende umiddelbart øst for Glyngøre og er en typisk mindre stationsby med ca. 1.000 indbyggere. Med udgangspunkt i jernbanen har Durup været en driftig handels- og erhvervsby med mange mindre virksomheder især inden for træ - og møbelindustrien og et stort antal daglig- og udvalgswarebutikker. I dag er byen mærket af tidens udvikling med globalisering inden for industrien og stor nedgang i antal arbejdspladser, samt centralisering af privat service med deraf følgende butikslukninger.

Nautrup er med ca. 300 indbyggere den mindste af de tre landsbyer. Landsbyen er beliggende i den sydlige del af projektområdet og er en karakteristisk landsby – med betegnelsen ”vejby”. Landsbyen er desuden karakteriseret ved stor, aktivt borgerinvolvering i landsbyens udvikling.

Grynderup Sø er et stor område beliggende i den nordlige del af projektområdet, hvor det pt. arbejdes med et større naturgenopretningsprojekt. Området kan blive et attraktivt rekreativt område i forhold til såvel Glyngøre som Durup.

Udfordringer

De tre landsbyer har et fællestræk i relation til udfordringerne, som helt overordnet kan beskrives med ordet stagnation. Som det også er beskrevet i LAG Skive udviklingsplan, er det ikke helt entydigt i hvilket retning udviklingen går – der er landsbyer i fremgang og landsbyer i tilbagegang.

I projektområdet i det nordvestlige hjørne af Salling er det mest markante træk, at der er sket et voldsomt fald i antallet af arbejdspladser. I Glyngøre i form af lukningen af højtalerfabrikken JAMO samt store nedskæringer i møbelkoncernen Bodilsen. Mens Durup mere har været præget af den generelle outsourcing af møbelindustrien (5-10 fabrikker er helt eller delvist lukket) og centralisering af f.eks. Arla, som har betydet at mejerier er lukket. Dette har i begge byer betydet mange tomme erhvervsbygninger. Der er inden for de sidste 5-8 år tale om et fald på mere en 1.000 arbejdspladser.

Et så stort fald har selvfølgelig også betydning for bosætningen i området – ligesom handelslivet også bliver påvirket.

Der er således behov for en ny start, hvor der sættes mere fokus på bosætningen ud fra områdets attraktivitet – mod tidligere beskæftigelsesmulighederne. Ligesom der skal arbejdes med at finde helt nye beskæftigelsesmuligheder inden for andre brancher, som der ikke tidligere har været satset på.

En af udfordringerne er at se på egnede kulturmiljøer, hvor der er væsentlige potentialer såvel for bosætning som erhvervsudvikling.

Lokalt engagement

I alle 3 landsbyer er der aktive borgergrupper, der allerede arbejder med lokalområdets udvikling:

I Glyngøre er der i øjeblikket flere borgergrupper der arbejder med udviklingsprojekter i tilknytning til Glyngøre Havn. Der er henholdsvis gruppen ”Liv på havnen”, der har tilknytning til Glyngøre Borger og Erhvervsforening og ”Havnegruppen”, der er et samarbejde mellem bl.a. sejklubben, erhvervsfiskerne, virksomheder med tilknytning til havnen, frivillige og en gruppe, der arbejder med projektet Limfjordens Hus. Herudover er der flere mindre projektgrupper, som arbejder med forskellige projekter i byen – bl.a. bypark, strandpromenade, aktivitetsområde for unge m.m.

I Durup er der bl.a. nedsat en projektgruppe under titlen ”Durup – forny din by”, som arbejder aktivt med et større byfornyelsesprojekt i byen. Ligesom en borgergruppe via Skive Kommune indgår i et landdækkende

projekt (ledet af By- og Landskabsstyrelsen) under titlen "Plan 09" – hvor der arbejdes med en sammenhængende planlægning for by og land.

I Nautrup er der ligeledes en meget aktiv borgergruppen, som pt. arbejder med flere mindre projekter i området.

Aktiviteter og Indhold

Hovedhjørnestenen i nærværende projekt er følgende kulturmiljøer:

- Havnekulturmiljøet omkring Glyngøre Havn
- Stationskulturmiljøet i Durup
- Landsbykulturmiljøet i Nautrup
- Landskabskulturmiljøet omkring Grynderup Sø

Skive Kommune arbejder allerede nu med væsentlige delprojekter, som kan være med til at understøtte nærværende projekts fokus på kulturmiljøerne.

Havnekulturmiljøet omkring Glyngøre Havn:

Det er drømmen, at skabe et autentisk, levende havnemiljø, hvor erhvervsaktiviteterne kan skabe en spændende ramme omkring en række nye aktiviteter og erhverv på havne, der kan være med til at gøre Glyngøre mere attraktiv for bosætning m.m..

Udgangspunktet for dette er, at der udarbejdes en samlet plan for udviklingen af havneområdet i Glyngøre, således at der skabes en helhedsplan for havneområdet, hvor der sættes fokus på havnekulturmiljøet.

Formålet med at få udarbejdet en samlet plan er:

- At skabe mere liv på havnen
- At bevare det autentiske og unikke havnemiljø i et samarbejde og overensstemmelse med fiskerierhvervets behov
- At skabe et havnemiljø, der er attraktivt for byens borgere og turister
- At udvikle oplevelsesøkonomien i Glyngøre, Salling og det nære Limfjordsområde

Der arbejdes tillige - med udgangspunkt i den gældende lokalplan – med en række konkrete projekter, som kan være med til at sikre den fysiske omdannelse af havnemiljøet. Der arbejdes pt. med følgende projekter :

- Limfjordens Hus – Der har længe været arbejdet på at etablere Limfjordens Hus som et udstillingsvindue for Limfjordens produkter. Et sted, hvor lokale og turister kan komme og få informationer om og smagsprøver på de kvalitetsprodukter, der er knyttet til fjorden og egnen. I helhedsplanen skal der udarbejdes forslag til, hvordan der kan opføres/indrettes en funktionel bygning til formålet. Igen vil det være et overordnet krav, at bygningen skal understøtte det autentiske havnemiljø
- Ishuset – Bygninger til opbevaring af is til køling af fisk har præget og præger fortsat havnemiljøet i Glyngøre. Isproduktionen er for længst ophørt og isen køres nu til fra andre havne – hovedsageligt Hanstholm. Med de øgede aktiviteter i fiskerihavnen er der igen mulighed for at producere isen lokalt. Helhedsplanen skal vise hvordan en sådan isproduktion kan indpasses i havnemiljøet så den både understøtter det autentiske miljø og så det kan fremme livet på havnen.
- Æ Kassehus – Forslag til udformning og ændring af konstruktionen, så bygningen kan danne ramme for aktiviteter hele året. Men bygningens nuværende uisolerede konstruktion er anvendelsen af

- bygningen begrænset til sommerhalvåret. Målet er, at Æ Kassehus kan moderniseres på en sådan måde, at det fortsat vil passe ind i havnemiljøet og så det kan skabe ramme fællesaktiviteter hele året
- Museums-/formidlingsprojekt. – Et vigtigt element i bestræbelserne på at skabe mere liv på havnen er formidling af stedets historie, kultur og udvikling. – Helhedsplanen skal fokusere på og komme med forslag til, hvordan disse ting kan gøres nærværende og fortælles til gæster og lokale.
 - Andre turismerelaterede tiltag. – Udviklingen af turismen er et af de centrale elementer i en bæredygtig udvikling af Glyngøre og i at skabe mere liv på havnen. Helhedsplanen skal derfor vurdere og komme med forslag til, hvilke andre ting der kan sættes i værk for at fremme turismen. Samtidig skal der være fokus på, at de ting der sættes i gang på havnen kan være med til at understøtte hinanden.

Havneprojekterne i Glyngøre indgår i nærværende projekt primært med udarbejdelsen af helhedsplanen samt med delprojektet Limfjordens Hus.

Skive Kommune støtter projekt Limfjordens Hus med 800.000,- kr. og udarbejdelsen af helhedsplanen for havneområdet med 160.000,- kr.

LAG Skive støtter projekt Limfjordens Hus med 800.000,- og udarbejdelsen af helhedsplanen for havneområdet med 160.000,- kr.

Helhedsplanen er endvidere støttet med 160.000,- kr. fra Velfærdsministeriets landdistriktspulje.

Limfjordens Hus skal primært finansieres gennem privat finansiering, der arbejdes i den forbindelse pt. med et budget på 3,0 mio. kr.

Stationskulturmiljøet i Durup:

Det er målet, at påbegynde en omdannelse af Durup for at omdefinere byens identitet fra en arbejder- og erhvervsby til en boligby.

Heri indgår forskønnelse af byens fysiske miljø i hovedgaden; oprydning i byens gamle og forslummede bolig- og erhvervsbyggerier; etablering af indbydende og anvendelige byrum samt forbedring af de rekreative og kulturelle tilbud. Alt sammen med henblik på igangsætning af en positiv udviklingsspiral med mere liv i byen.

Som et væsentligt element i omdannelsen skal Durups karaktertræk som stationsby fremhæves. Dette skal bl.a. ske gennem en gennemgribende renovering af den gamle stationsbygning, som skal indrettes som et centralt aktivitets- og mødested i Durup.

Durup indgår pt. i et større område- og byfornyelsesprojekt under Velfærdsministeriet, hvor der skal udarbejdes et endeligt program pr. 1. februar 2009.

Projektet vedr. stationsbygningen indgår i nærværende projekt. Projektet vurderes pt. at koste ca. 4,0 mio. kr.

Skive Kommune støtter projektet vedr. stationsbygningen med 1.800.000,- kr.

LAG Skive støtter projektet vedr. stationsbygningen med 900.000,- kr.

Projektet støttes endvidere af Velfærdsministeriets byfornyelsesmidler med 900.000,- kr.

Landsbykulturmiljøet i Nautrup:

Det er målet, at Nautrup skal være et aktivt leve- og bosted forankret i den traditionelle landsbykultur – fællesskabet. Hovedtanken bag landsbyens mange projekter er, at det at have et fællesskab og lave noget sammen med andre beboere, er en værdi der sættes højt, og en af forudsætningerne for, at landsbyen fortsat udvikles og er værd at leve i. Aktiviteterne eksisterer udelukkende på grund af fælles frivilligt arbejde, som beboer engagerer sig i.

Mange af fysiske aktiviteter i landsbyen handler om at bevare det karakteristiske landsbymiljø (forsamlingshus, sportsplads, udendørs væresteder, gaderum og -miljø) samt landsbyens nære sammenhæng til de omliggende landskaber og naturområdet.

Herudover arbejder der med at formidle Nautrup som leve- og bosted. Ligesom der aktivt arbejdes med at skabe fællesarrangementer, aktiviteter m.v., som kan øge fællesskabet.

Skive Kommune støtter generelt de mange små projekter 152.125,- kr.
LAG Skive har støttet projekterne af 2 gange med henholdsvis 122.000,- kr. og 150.000,- kr.
Velfærdsministeriets Landdistriktpulje har endvidere støttet projektet med 122.000,- kr.

Landskabskulturmiljøet omkring Grynderup Sø:

Der arbejdes pt. med et større naturgenopretningsprojekt (genskabelsen af Grynderup Sø) i den nordlige del af projektområdet. Projektet varetages af Skov- og Naturstyrelsen gennem Feldborg Skovdistrikt.

Når projektet gennemføres, vil der åbne sig helt ny rekreative muligheder, som kan være med til at understøtte bosætningsmulighederne i Glyngøre og Durup.

Målet er, at der skal skabes adgang til dette nye landskabelement. Ligesom der skal ske en formidling af de kulturhistoriske elementer i landskabet.

Skive Kommune støtter projektet med 100.000,- kr.
LAG Skive støtter projektet med 200.000,- kr.

Resultater, effekt og levedygtighed

Projektets væsentligste succeskriterier er indbyggertal og arbejdspladser. De præcise succeskriterierne i den forbindelse aftales på 1. styregruppemøde.

Men helt overordnet skal der ske en markant stigning i befolkningstallet i Glyngøre – mens indbyggertallet i Durup og Nautrup skal stabiliseres – gerne med en lille fremgang i Durup.

Der skal skabes et væsentligt antal nye arbejdspladser på Glyngøre Havn.

Der skal skabes nye aktiviteter, der genererer omsætning på Glyngøre Havn.

Der skal skabes nye kulturelle aktiviteter i Durup, der afspejler byomdannelsen.

Der skal skabes flere aktiviteter i Nautrup, der understøtter fællesskabet.

Udbredelse af resultater

Der er endnu ikke taget stilling til, hvordan projektet skal formidles, da der skal ske en koordinering i forhold til andre igangværende projekter.

Organisering

Projektet er ledet af en styregruppe bestående af repræsentanter fra:

- LAG Skive, v/LAG-kordinator Ditte Staun Munch Ledet
- Skive Kommune, v/Afdelingsleder Henrik Willadsen (tovholder)
- Rep. fra Glyngøre v/Arne Spicer Lindgren, Deluca Fashion Wear
- Rep. fra Durup v/Jytte Boll
- Rep. fra Nautrup – endnu ikke udpeget
- Rep. fra arbejdsgruppen vedr. Grynderup Sø, v/Anders Rask, Skive Kommune

Tidsplan

Der er endnu ikke udarbejdet en detaljeret tidsplan, dette gøres på 1. styregruppemøde. Følgende faser indgår pt. i planlægningen:

- Detailplanlægning af delprojekt
- Fastlæggelse af milepæle
- Nedsættelse/fastlæggelse af lokale arbejdsgruppe
- Gennemførelse af fysiske aktiviteter.
- Fortsat fundraising
- Formidling af resultater

Budget og finansieringsplan

Anlægsbudget

Finansieringskilde	Havne- kulturmiljø Glyngøre	Stations- kulturmiljø Durup	Landsby- kulturmiljø Nautrup	Landskabs- kulturmiljø Grynderup	Sum	pct
Skitseplan	240.000	50.000	25.000	25.000	340.000	
Projektering	240.000	200.000			440.000	
Bygninger	4.000.000	2.600.000			6.600.000	
Aktivitetshus indr.		1.000.000			1.000.000	
Fælles arealer	560.000		350.000	100.000	1.010.000	
Naturfaciliteter			200.000	225.000	425.000	
Formidling	100.000	50.000	25.000	25.000	200.000	
Afrapportering m.v.	20.000	20.000	44.000	25.000	109.000	
Total lokalt	5.160.000	3.920.000	644.000	400.000	10.124.000	

Finansieringsplan:

Finansieringskilde	Havne- kulturmiljø Glyngøre	Stations- kulturmiljø Durup	Landsby- kulturmiljø Nautrup	Landskabs- kulturmiljø Grynderup	Sum	pct
Regionen	480.000	320.000	100.000	100.000	1.000.000	
Kommunen	960.000	1.800.000	150.000	100.000	3.010.000	
Lokal LAG	800.000		150.000		950.000	
Statslig LAG	160.000	900.000	122.000	200.000	1.382.000	

Privat	2.600.000				2.600.000	
Landdistriktspuljen	160.000		122.000		282.000	
Byfornyelsesmidler		900.000			900.000	
Total lokalt	5.160.000	3.920.000	644.000	400.000	10.124.000	

Bilag

- tilsagn Skive Kommune
- tilsagn LAG Skive
- kort over området